

Circulara episcopului diecezan Ladislau

I. / 2016

Nr. 321/2016.

SÂNIOB –LOC DE PELERINAJ AL DIECEZEI

După cum Preacucernicii Confrați au putut observa deja în circulara anterioară, programele pastorale din Anul Milostivirii 2016 cuprind în premieră și două **pelerinaje la Sâniob**: în data de **30 mai 2016** primul pelerinaj este dedicat preoților și persoanelor consacrate, iar în data de **11 septembrie 2016**, al doilea pelerinaj îi cheamă pe credincioși la acest străvechi sanctuar al diecezei noastre. Împrospătându cunoștințele legate de trecutul acestui sanctuar, putem observa că abația, parohia și biserica din Sâniob au o deosebită importanță pentru noi din cel puțin două motive. Anul jubiliar decretat de către Sfântului Părinte este un prilej bun pentru a readuce în actualitate tradiția pelerinajului la acest loc sfânt. Din aceste considerente și în baza vechilor tradiții, declar biserica parohială din Sâniob, având hramul Nașterea Maicii Domnului ca și sanctuar de importanță diecezană și totodată confirm acest loc, ca **centru de pelerinaj diecezan** pentru biserica noastră locală.

Recomand atenției tuturor un scurt rezumat istoric al acestui sanctuar, întocmit de către referenții culturali ai diecezei, urmând ca acest trecut istoric să-l putem face cunoscut credincioșilor noștri:

Localitatea Sâniob, aflată în valea râului Barcău se numără, pe lângă orașul de reședință a episcopiei, printre **cele mei importante locuri de cult** de pe teritoriul Diecezei Romano-Catolice de Oradea. Rangul acestui centru religios se bazează pe două tradiții de importanță majoră: **mănăstirea benedictină** aflată în acest loc a adăpostit timp de trei secole mâna dreaptă înbălsămată a Sfântului Ștefan, cea mai importantă relicvă a creștinismului medieval din Ungaria (de aici se trage și numele localității: Szentjobb = Dreapta Sfântă). Cealaltă tradiție s-a conturat în jurul unei **icoane din epoca barocă**, icoana Sf. Fecioare Maria cu

pruncul Isus, procurată în secolul al XVIII-lea de către Dlohuliczky József, administratorul domeniilor feudale ale abației, care a construit în acest loc o capelă devoțională în cinstea Sf. Fecioare. Icoana se păstrează astăzi în biserica parohială a localității, care până în 1948 a fost un important loc de pelerinaj cu importanță regională.

Locul de cult în evul mediu

Pornind din relatările hagiografice ale legendei compuse de episcopul Hartvik despre viața Sfântului Ștefan se poate spune, că întregul antebraț cu mâna și un deget decorat cu inel a fost detașat de pe trupul sfântului rege încă înainte de beatificarea acestuia, ajungând în posesia lui Mercurius, canonicului custode al capitlului din Székesfehérvár, care a adăpostit prețioasa relicvă pe teritoriul posesiunii sale din Bihor. Cu ocazia unei vizite în acest loc a regelui Ladislau I. la un an după Beatificarea Sfântului Ștefan decretat de către papa Grigore VII. în anul 1083, Mercurius a explicat situația invocând un miracol, susținând că moaștele au ajuns în posesia lui prin intervenție divină. Regele a ordonat cu această ocazia înființarea unei mănăstiri, numindu-l pe Mercurius abate al comunității monahale. Conform unui calendar din codicele Pray, descoperirea moaștelor s-a petrecut în ziua de **30 mai 1084**. Începând de la această dată relicva a ajuns subiectul unei devoțiuni speciale, iar mănăstirea construită pe malul Barcăului pentru adăpostirea acestuia, un loc de pelerinaj.

Regele Ladislau pe patul de moarte i-a încredințat prințului Álmos sarcina de a reconstrui în piatră biserica monahală. Se pare că prințul a acționat în consecință și a construit la Sâniob o biserică demnă de importanța cultică a locului. Posesiunile și privilegiile mănăstirii au fost întărite în continuu în cursul epocii arpadiene. Primul relicvar bogat decorat a fost confecționat încă la comanda regelui Ladislau și a fost așezat pe altarul principal al bisericii asigurând accesul pelerinilor pentru devoțiune publică. Acest relicvar având forma unui braț îndoit la cot este reprezentat pe sigiliul locului de adevărire a mănăstirii. Ziua de **30 mai a fost sărbătorită atât la Oradea cât și la Székesfehérvár până la sfârșitul secolului al XV-lea**.

Importanța locului de cult s-a diminuat începând de la mijlocul secolului al XIV-lea, unele părți ale relicvei fiind duse de la Sâniob în anul 1370 respectiv 1420, orașul Székesfehérvár devenind treptat centrul de cult. Cu toate acestea, conform unui proces verbal de vizitație al Capitlului de Esztergom, Sâniob s-a numărat în continuare printre mănăstirile exempte, respectiv subordonate Arhiepiscopiei de Esztergom. Acest statut este confirmat de către papa Bonifaciu IX. în anul 1399 și de către succesorii lui în cursul secolului al XV-lea. Începând din anii 1480 și până la desființarea din 1556 mănăstirea a fost locuită de călugări paulini.

Conform tradiției, în jurul ruinelor mănăstirii, prin reutilizarea materialelor de construcție rezultate din acestea s-a construit în secolele XVI-XVII o importantă fortificație, demolată după Pacea de la Satu Mare (1711). Titlul abațial și domeniile feudale atașate acestui titlu au supraviețuit în continuare.

După ocupația otomană satul Sâniob a ajuns din nou în posesiunea abatei, iar abatele Matia Winkler a construit în anul 1710 o mică reședință pe teritoriul cetății de odinioară. Această clădire, nucleul complexului de astăzi, aflată în posesia Episcopiei Romano-Catolice de Oradea a fost extinsă în repetate rânduri în cursul secolelor XVIII-XX.

Locul de cult în epoca modernă

Celălalt element al locului de cult de la Sâniob se leagă de **icoana Sfintei Fecioare Maria, care inițial a fost procurată pentru capela cu hramul Nașterii Sfintei Fecioare, construite în anul 1769** și care astăzi se află în biserica parohială a localității edificate în 1745 de către abatele Carol Dietrichstein.

Icoana executată prin tehnica de ulei pe pânză este o copie a **icoanei de la Brno**, o reprezentare de tip Hodegetria care înfățișează pe Sf. Fecioară cu pruncul Isus ridicând mâna dreaptă în semn de binecuvântare și ținând în mâna stângă Cartea Vieții. Pe fundalul de aur sunt executate în relief literele grecești **MP ΘΥ** (Maria, Născătoarea Fiului lui Dumnezeu), monograma Sf. Fecioare care își întinde mâna spre Isus. Conform tradiției, prototipul acestui gen de reprezentare a fost executat de către Sf. Luca evanghelistul pe o tablă de cedru, având ca trăsătură caracteristică reprezentarea personajelor cu tenul închis, de unde se trage și denumirea acestui tip (Madona Neagră). Relicvarul purtat la gât de pe icoana originală conține un fragment din veșmintele Sf. Fecioare, donația împăratului romano-german Carol IV.

Icoana originală a fost donată de către împăratul menționat mănăstirii Ordinului Augustinian cu hramul Sf. Toma de la Brno înainte de anul 1373, astăzi se află pe altarul principal al bisericii Sf. Fecioară Maria din cartierul vechi al orașului Brno. Originea piesei nu este clară, dar se știe că icoana bizantină a fost executată în secolele XIII-XIV. Conform tradiției provine din Constantinopol și a fost adusă aici de către împărăteasa Elena. De aici ajunge la Milano, iar mai târziu împăratul Friedrich II. a oferit-o drept cadou regelui Vladislav al Boemiei. Mai târziu, în anul 1356 împăratul Carol al IV-lea de Luxemburg a donat icoana fratelui său markgraful Ioan, pentru a fi așezat în biserica mănăstirii amintite. Cultul local al celei mai importante icoane de pe teritoriul Moravei s-a format destul de rapid, iar după 1736 se întinde pe o arie mult mai largă, după ce enoriașii orașului, cu permisiunea Sfântului Scaun au încoronat personajele reprezentate pe icoană. Urmele cultului Madonei Negre din Brno se găsesc și în Ungaria, în primul rând sub forma unor copii din secolul al XVIII-lea. Printre acestea se numără și icoana de la Sâniob.

În dieceza noastră au supraviețuit mai multe legende și tradiții legate de icoană, care încearcă să o lege de vechea mănăstire medievală, sau de un pustnic care a locuit pe aici și a fost întreținut de localnici, respectiv care pun accent pe caracterul vechi al piesei, ca una care a supraviețuit războaiele otomane. Renumele tabloului ca icoană cu calități miraculoase și povestirile pioase cu

acest subiect au asigurat satului Sâniob un statut de loc de pelerinaj atractiv până la instaurarea dictaturii comuniste. În data de 8 septembrie mulți au parcurs drumul la Sâniob, unii pe jos în speranța obținerii de indulgențe, asigurând astfel perpetuarea atât a trecutului glorios cât și a tradiției de pelerinaj.

Aprofundând cele de mai sus, consider oportun faptul, ca în viitor să acordăm o atenție și mai deosebită acestui loc de cult, inclusiv organizării pelerinajelor cu această destinație. Contez pe faptul, că Preacucernicii Confrați vor face tot posibilul, ca în viitor credincioșii însoțiți de păstorii lor să sosească în număr mare la acest izvor al înnoirii sufletești. Ne bazăm și pe ospitalitatea comunității locale, pe colaborarea preoților și credincioșilor noștri. Lansez deja de acum invitația pentru preoții și persoanele consacrate, să mergem împreună la Sâniob în pelerinaj, în data de **30 mai 2016**, unde vom celebra sfânta liturghie la **orele 11.00**. Totodată, să organizăm și pelerinajul credincioșilor în data de **11 septembrie**! Mulțumesc tuturor pentru efortul depus!

* * *

Nr. 322/2016.

PROGRAMELE PASTORALE ÎN 2016 - REVENIRE

În circulara anterioară am comunicat deja Planul Pastoral Diecezan pe anul 2016, oferind astfel posibilitatea ca programele pastorale parohiale și/sau decanale să fie potrivite în conformitatea cu programele organizate la nivel diecezan. Știind că Sfântul Părinte, papa Francisc dă dovadă de o sensibilitate deosebită față de nevoiași și săraci, dar consideră poate și mai importantă anunțarea milostivirii divine întregii lumi, dorim și noi asumarea acestor exigențe în dieceza noastră: să facem ca mesajul milostivirii divine să ajungă la cât mai mulți oameni, dragostea lui Dumnezeu să fie izvor de mângâiere pentru toți!

I. Programele jubiliare din primul semestru

În anul în curs organizăm o serie de **pelerinaje** la Poarta Sfântă a Catedralei din Oradea, conform programului deja publicat. Insist și pe mai departe asupra participării și organizării acestor pelerinaje. Preoților le revine aici un rol determinant! Tot de această temă se leagă și inițiativa papei Francisc intitulată „**24 de ore pentru Domnul**” ce se va organiza în perioada 4/5 martie 2016 și care are ca scop aprofundarea legăturii noastre cu Dumnezeu. În calitate de preoți avem și mai mare nevoie de o astfel de forță de susținere! La **30 mai 2016** vom organiza pelerinajul preoților și persoanelor consacrate la Sâniob, unde ne vom exprima atașamentul față de rădăcinile noastre creștine.

II. Alte programe cu caracter pastoral și cursuri de formare

Referitor la **exercițiile spirituale** pentru preoți doresc să atrag atenția asupra faptului că – luând în considerare experiența anilor trecuți – în acest an vom

organiza exercițiile spirituale la Șinteu o singură dată, în perioada **11-15 iulie 2016**. Săptămâna de reculegere va fi moderată de către Barsi Balázs OFM. Înscrierile se fac la Episcopie.

Este prilej de bucurie faptul că pastorația tinerilor capătă contur și la nivel parohial și al decanatelor. Din acest motiv ne pregătim de **Întâlnirea Diecezană a Tinerilor** care se va organiza sâmbătă, **11 iunie 2016**, sub mottoul, „*Fericiți cei milostivi, pentru că ei vor afla milostivire.*” (Mt 5,7). Întâlnirea va începe la Liceul Teologic Romano-Catolic Szent László din Oradea. În acest an îi așteptăm cu deosebit drag pe tinerii care vor primi sfântul mir în cursul anului 2016. Îi rog pe parohi să îi mobilizeze pe acești tineri pentru a participa la întâlnire!

Zi de zi sistemul de valori al familiilor creștine este supus sub ochii noștri unor atacuri tot mai vehemente. Întâlnirea Mondială a Familiilor, precum și Sinodul Episcopilor din toamna anului trecut au avut ca scop întărirea valorilor tradiționale ale familiilor, oferind un îndemn pentru ca să ne ocupăm în mod regulat și cu seriozitate de familiile din parohiile noastre. La **Întâlnirea Diecezană a Familiilor din 28 mai 2016**, l-am invitat pe episcopul Bíró László, responsabilul cu pastorația familiilor din cadrul Conferinței Episcopale Romano-Catolice din Ungaria, ca să ne vorbească despre activitatea sa în susținerea familiilor. Logodnicilor și cuplurilor tinere dorim să le oferim sprijin prin organizarea așa-numitelor „ateliere de cuplu”; vom oferi detalii cu privire la acestea în timp util.

Sâmbătă, **12 martie 2016**, la centrul Pastoral Diecezan va avea loc o **zi de reculegere a cantorilor**. Este un prilej de reculegere, dar și de formare profesională. Moderatorul întâlnirii va fi preotul Balogh Piusz O.praem, din Gödöllő, Ungaria.

Conferința despre mass-media din 18 iunie 2016 se va organiza sub semnul și în spiritul mesajului papal pentru cea de a 50. Zi Mondială a Comunicațiilor Sociale.

Centrul Diecezan de Cateheză organizează de ceva vreme mai multe cursuri de formare profesională și religioasă a **cateheților și dascălilor catolici**. Recomand în continuare atenției personalului didactic interesat, dar și a preoților aceste cursuri și programe. Ne pot fi de mare ajutor, nu numai din punctul de vedere al catehezei, ci și din punct de vedere al implicării pastorale! În data de **19 martie 2016** vom organiza **Ziua de reculegere a dascălilor**. Invitația se adresează profesorilor de religie, dar îi rog pe Preacucernicii Confrați Preoți să transmită personal invitația și către dascălii catolici, încurajându-i să participe la acest eveniment.

Concursul de religie intitulat ***Pe urma vocațiilor preoțești și călugărești*** a ajuns la o ediție jubiliară (10): se va organiza între **18-21 februarie 2016**.

Nr. 323/2016.

ANUL MILOSTIVIRII – 24 DE ORE PENTRU DOMNUL

Doresc să mă refer mai pe larg această inițiativă a papei Francisc, pe care ne-o recomandă în mod deosebit în timpul Anului Sfânt. Sfântul Părinte spune: *„Inițiativa „24 de ore pentru Domnul”, care trebuie celebrată în vinerea și sâmbăta care preced a IV-a duminică din Postul Mare, trebuie încurajată în dieceze. Multe persoane se apropie de sacramentul Reconcilierii și printre acestea mulți tineri, care în această experiență regăsesc adesea drumul pentru a se întoarce la Domnul, pentru a găsi un moment de rugăciune intensă și a redescoperi sensul propriei vieți. Să așezăm din nou în centru, sacramentul Reconcilierii, ca să permită să se atingă cu mâna măreția milostivirii. Va fi pentru fiecare penitent izvor de adevărată pace interioară. (papa Francisc: Misericordiae Vultus 17)*

Dând curs acestei solicitări, **în 4/5 martie 2016 vom organiza și în dieceza noastră programul „24 de ore pentru Domnul”**. Îi rog pe Preacucernicii Parohi să întocmească un program care să înceapă vineri seara cu sfânta liturghie celebrată în biserica parohială și să dureze până la liturghia de sâmbătă seara. În cadrul acestei inițiative de rugăciune, accentul trebuie pus pe adorația Preasfântului Sacrament, respectiv pe sacramentul Reconcilierii. Programul de rugăciune poate să conțină, conform tradițiilor locale, celebrarea penitențială, rozariul milostivirii, devoțiunea calea crucii, litanii, citiri din Sfânta Scriptură, etc. Este vorba despre un lanț de rugăciune care se va extinde în întreaga dieceză, de aceea adresez tuturor Preacucernicilor Parohi rugămintea, de a se alătura acestei inițiative și de a-i îndemna pe credincioși la rugăciune. Mulțumesc anticipat tuturor pentru efortul depus în acest scop!

* * *

Nr. 324/2015.

VESPRĂ SOLEMNĂ – COMEMORAREA FERICITULUI EPISCOP MARTIR BOGDÁNFFY SZILÁRD

Și în acest an, în data de **21 februarie** prin celebrarea solemnă a vesprei de către membrii Capitlului împreună cu preoții și credincioșii, în Catedrala din Oradea, îl vom comemora pe episcopul nostru martir Fericitul Szilárd. Este o ocazie deosebită să ne exprimăm cinstea și recunoștința față de episcopul nostru martir, și să îi cerem mijlocirea pentru dieceza noastră, pentru harul întăririi noastre în credință. Cu această ocazie va fi înmănată medalia de merit *„În slujba credinței”*.

Îi rog pe Preacucernicii Confrați Preoți să participe la acest moment de rugăciune solemnă– în măsura posibilităților – însoțiți de credincioși, și să-i îndemne în continuare pe credincioși să ceară mijlocirea Fericitului episcop martir în orice nevoie și împrejurare. Găsiți aici textul rugăciunii deja publicate:

Rugăciune pentru mijlocirea Fericitului Bogdánffy Szilárd

Dumnezeule milostiv, tu ai dăruit putere Fericitului episcop martir Szilárd ca să înfrunte cu suflet curajos suferința și agonia, mărturisindu-și astfel fidelitatea față de Biserică. Te rugăm cu umilință ca prin a sa mijlocire să bineviești a ne da și nouă putere, ca la capătul vieții noastre pe pământ să putem avea parte de bucuria veșnică, alături de toți cei pe care i-ai ales. Prin Cristos Domnul nostru. Amin.

* * *

Nr. 325/2016.

LITURGHIA CRISMEI

Doresc să invit de pe acum pe confrății preoți, călugării și călugărițele în data de **24 martie 2016** la sfânta liturghie a crismei de la **orele 10.00** în Catedrala din Oradea. Adresez de asemenea rugămintea de a le vorbi și credincioșilor despre acest moment deosebit din liturghia Bisericii, subliniind semnificația sfințirii uleiurilor, respectiv frumusețea liturghiei crismei. În limita posibilităților, să invităm și credincioși – mai ales ministranți – să ne însoțească. Uleiurile pot fi preluate după terminarea liturghiei. Invit la tradiționala agapă frățească ce va fi organizată în Sala Festivă a Palatului Episcopal pe toți preoții și persoanele consacrate!

* * *

Nr. 326/2016.

SĂRBĂTOAREA SFÂNTULUI LADISLAU – ZI DE PELERINAJ DIECEZAN

Cea de a V. Duminică din Timpul Pascal – **24 aprilie 2016**– este Zi de Pelerinaj Diecezan. Lansez și pe această cale invitația preoților, persoanelor consacrate, elevilor și profesorilor Liceului Catolic, angajaților instituțiilor diecezane și tuturor credincioșilor, să participe la această sărbătoare deosebită. Îi rog pe Preacucernicii Parohi să anunțe și să organizeze din timp pelerinajul. Liturghia solemnă va fi celebrată la **orele 11.00** în Catedrala din Oradea. Orarul liturghiilor parohiale să fie modificat în așa fel, încât preoții și credincioșii să poată participa la liturghia solemnă din Catedrală. La bisericile parohiale din Oradea, după ora 10.00 să nu mai înceapă nici o liturghie. Vă mulțumesc pentru înțelegere, colaborare și efort!

* * *

Nr. 327/2016.

PREGĂTIREA MIRUIRII

În baza cererilor care mi-au fost înaintate, am întocmit planul miruirilor din acest an.. Insist ca și în viitor la sacramentul Mirului să participe numai acele persoane, care au avut parte de o pregătire serioasă și adecvată. Vârsta minimă necesară este de 12 ani. Invit pe Preacucernicii Parohi să binevoiască a-mi

înainta până în data de **19 martie** listele cu numele candidaților. Îi rog de asemenea, ca în cadrul pregătirilor să aprofundeze împreună cu candidații următoarele trei teme: *1. De ce este nevoie ca în sacramentul Mirului să primesc darurile Duhului Sfânt? 2. Cum pot recunoaște în mediul meu înconjurător prezența și faptele Duhului Sfânt? 3. Mă pregătesc să întâmpin o persoană importantă. Înainte de sosirea acesteia, îi adresez o scrisoare.*—În așteptarea Duhului Sfânt, candidații să scrie o scrisoare adresată acestuia. Rog a-mi trimite aceste scrisori cu câteva zile înaintea miruirii. Mulțumesc anticipat Confraților Preoți pentru efort, precum și părinților pentru susținerea acordată!

* * *

Nr. 328/ 2016.

AVERTIZARE DE PREVENIRE A INCENDIILOR

Invit pe toți la respectarea normelor de prevenire a incendiilor! Să verificăm bisericile și imobilele aflate în administrarea noastră, pentru a elimina toți acei factori care reprezintă un potențial pericol de incendiu. Organele abilitate ale statului continuă verificările în acest sens. Să dăm dovadă de o colaborare maximă în cazul unor eventuale solicitări din partea persoanelor autorizate. Vă mulțumesc!

* * *

Nr. 329/2016.

RAPOARTELE ȘI MATERIALELE TRIMISE LA CENTRU

Mulțumesc tuturor Confraților Preoți pentru promptitudinea de care au dat dovadă în trimiterea la centru a rapoartelor solicitate (rapoarte pastorale, rapoarte contabile, copiile matricolelor, etc.). Doresc tuturor un timp de post binecuvântat și plin de har.

Oradea, 3 februarie 2016

† Ladislau m.p.
episcop